

Джек Лондон

Когато светът беше млад

I

Човекът беше много спокоен и хладнокръвен. Като се покатери на стената, започна да се вслушва във влажната тъмнина, опитвайки се да отгатне дали някъде не се таи опасност. Но слухът му долови само виенето на вятъра в дърветата и шума на листата по люлеещите се клони. По земята, гонена от поривите на вятъра, пълзеше тежка гъста мъгла и макар че не виждаше нищо, той усещаше влажния ѝ дъх върху лицето си и по стената, на която седеше.

Също така безшумно, както се беше покатерил на стената отвън, човекът се плъзна вътре. Той извади от джоба си електрическо фенерче, но не го запали. Реши, че е по-добре без светлина, макар наоколо да цареше непрогледен мрак. Като стискаше фенера в ръка с пръст на копчето, той се запромъква напред. Земята беше мека, постлана с многогодишен слой мъртви борови иглички, листа и мъх, и леко пружинираше под краката му. Клонките дърпаха дрехите му, но беше невъзможно да се видят в тъмнината. Той протегна ръка и започна да се придвижва пипнешком, но постоянно се удряше в дебелиите стволоче на огромни дървета. Те напиреха към него, обкръжаваха го от всички страни и той изведнъж се почувства микроскопично малък сред гигантските дънери, които надвисаха над него, сякаш се опитваха да го смажат. Някъде зад тях беше къщата и той се надяваше да намери някоя малка алея или пътечка, която да го изведе дотам.

Веднъж му се стори, че е попаднал в клопка. Накъдето и да се обърнеше, навсякъде се натъкваше на стволоче, клони или гъст храсталак; струваше му се, че изход няма. Тогава той предпазливо запали фенера, като го насочи към земята, в краката си. Бавно шареше с лъча наоколо и ярката бяла светлина измъкваше от мрака всички дребни препятствия по пътя му. След това забеляза пролуката между две огромни дървета, угаси фенера и се насочи нататък, като се стараше да стъпва по сухо. Гъстите клони не позволяваха на мъглата да се спусне до долу. Той се ориентираше добре и знаеше, че върви към къщата.

В този миг се случи нещо неочаквано, немислимо. Кракът му стъпи върху нещо меко и живо и това нещо зафуча под тежестта му и започна да се надига. Той отскочи встрани и замря в напрегнато очакване, готов да побегне или да отблъсне нападението на неизвестното същество. Почака малко, като се опитваше да отгатне какво е животното, изскочило

изпод краката му, а сега застинало неподвижно, без звук, очевидно снишено и нащрек като него. Напрежението ставаше непоносимо. Той насочи фенера напред, натисна копчето и изкрещя от ужас. Беше готов да види всичко друго – от изплашено теле или сърна до свиреп лъв, – но не и това. За един кратък миг тънкият бял лъч освети нещо, което хиляди години не биха могли да заличат от паметта му – огромен човек с червеникава грива и брада, почти гол, ако не се смята кожата, която висеше около бедрата му, и мокасините на краката му. Кожата на тялото му беше гладка и неокосмена, но потъмняла от слънцето и вятъра. Под нея като дебели змии в тежки възли се сплитаха мускулите.

Но даже не появата на това същество, колкото и неочаквана да бе, накара човека да извика. Ужасът му беше предизвикан от неописуемата свирепост на това лице, от зверския див блясък на сините очи, които светлината почти не заслепяваше, от боровите иглички, оплетени в косите и брадата, от огромното тяло, готово за нападение.

Видя всичко това само за миг. Викът му още не беше стихнал, когато съществото скочи, той метна фенера в него и се хвърли на земята. Почувства краката му на гърба си и се претърколи настрани. Съществото не успя да се задържи и тежко се сгромоляса в храстите.

Когато стихна трясъкът на клоните, човекът замря на четири крака и се ослуша. Съществото шеташе наблизко и той се страхуваше, че ако помръдне, ще издаде присъствието си. Непременно ще изпрати някоя счъка и тогава съществото ще се спусне след него. Даже измъкна револвера си, но размисли. Самообладанието му се възвърна и той се надяваше, че ще успее тихичко да се измъкне. Чу как странното същество на няколко пъти се захвашаше да удря по храстите, като се стареше да го открие, след това спираше и явно се ослушваше. Това наведе човека на една мисъл. Под ръка му попадна парче изсъхнало дърво. Внимателно опипа наоколо, за да се убеди, че няма да закачи нищо, когато замахне, взе дървото и го хвърли. То беше малко, затова отлетя надалече и шумно падна в храстите. Чу как съществото се метна нататък, а той веднага изпълзя настрана на четири крака, бавно и внимателно, докато коленете му не се намокриха от влажната земя. Когато спираше и се ослушваше, до него стигаха само воят на вятъра и шумът на падащите от клоните капки. Все така предпазливо се изправи, изтича до стената, прехвърли се през нея и скочи на пътя.

Като се промъкна пипнешком през храстите, изкара велосипеда и се приготви да се качи. Тъкмо превърташе с крак колелото, за да нагласи педала, и чу как на земята леко и дори без приклякване скочи

съществува. Побягна, хванал кормилото на велосипеда, засили се и се метна на седалката. Успя да стигне педалите и ги натисна с всички сили. Зад гърба си чу бърз тропот на крака по прашния път, но увеличи още повече скоростта и успя да избяга от преследвача си.

За съжаление в бързината беше потеглил в посока, противоположна на града, и сега се изкачваше към хълмовете. Той добре знаеше, че пътят няма разклонения и връщането е възможно само назад покрай чудовището, а той нямаше сили да се реши на такъв подвиг. След около час и половина на някакъв баир, който ставаше все по-стръмен, той слезе от велосипеда. Остави го край пътя и за по-голяма безопасност прескочи оградата, като мислеше, че е попаднал на пасбище; постла на земята вестник и седна.

– Ама че работа! – продума, като изтриваше потта и капките влага от лицето си. – Ама че работа! – повтори още веднъж, докато свиваше цигара и мислеше как да се добере до града.

Той обаче така и не мръдна от мястото си. Не му стигаше решителност да се върне по същия път в тъмното и в очакване на изгрева, обори глава на коленете си и задряма.

Човекът не знаеше колко време е минало, когато го събуди джафкането на млад койот. Като се огледа и видя койота на хълма зад себе си, забеляза как се е променил обликът на нощта. Мъглата се бе разсеяла, небето беше обсипано със звезди и луната беше изплувала, даже вятърът бе утихнал. Истинска мека лятна калифорнийска нощ. Отново отпусна глава на коленете си, но джафкането не му позволяваше да заспи. Изведнъж в просъница чу диво, зловещо пеене. Вдигна глава и видя как по билото на хълма, вече без да лае, бяга койотът, а след него се носеше голото същество, което беше срещнал в градината. Койотът беше млад и силен, но съществото, както успя да забележи, го настигаше. След това те се скриха от погледа му. Човекът стана, прехвърли се през оградата и се качи на велосипеда. Той трепереше като в треска, но трябваше да бърза – това беше единственият шанс за спасение. Чудовището вече не преграждаше пътя към Мелничната долина.

Той се носеше по склона с главозамайваща бързина, но на завоя към низината, където на пътя падаше гъста сянка, колелото попадна в дупка и човекът излетя от велосипеда през кормилото.

– Като не върви, не върви – мърмореше си, докато разглеждаше счупената предна вилка.

После натовари велосипеда на раменете си и потегли пеша. Не след дълго се добра до каменната ограда на градината и за да се убеди, че

действително му се е случило това странно произшествие, започна да търси следи на пътя. Ето ги! Огромни, дълбоко отпечатани при пръстите следи от мокасини. Наведе се да ги разгледа и в този момент отново чу зловещото пеене. Беше видял как чудовището преследва койота и разбра, че не може да избяга. Не се и опита, а реши, че е по-добре да се скрие в сянката отсреща.

После отново видя съществото, приличащо на гол човек, то бързо и леко тичаше и си пееше. Спря точно срещу него и това накара сърцето му да замре. Но то не тръгна към мястото, където се укриваше той, а подскочи и се хвана за един клон на крайпътно дърво и бързо, местейки се с ръце, като маймуна се покатери горе. Оттам прелетя над стената, на десетина фута от нея се вкопчи в клоните на друго дърво и накрая скочи на земята в градината. Човекът постоя в недоумение няколко минути, после си тръгна.

II

Дейв Слотър войнствено се облегна на преградката, която отделяше приемната от кабинета на Джеймс Уорд – старшият съдружник на фирмата „Уорд, Ноулз и Ко“. Дейв беше раздразнен от това, че го поглеждаше някак подозрително, особено този, който стоеше пред него.

– Предайте на мистър Уорд, че го търся по много важна работа – напираше Дейв.

– Обясних ви, че мистър Уорд в момента е зает, диктува на стенографката – отговаряше човекът. – Елате утре.

– Утре ще бъде късно! Докладвайте му, че е въпрос на живот и смърт.

Секретарят се поколеба и Дейв побърза да се възползва от случая.

– Кажете му, че снощи бях в Мелничната долина, от татък залива, и искам да му съобща някои неща.

– За кого да докладвам? – осведоми се секретарят.

– Той не ме познава.

Дейв все още беше войнствено настроен, когато го въведоха в кабинета, но ентузиазмът му се поохлади щом видя едрият червенококс мъж, който довърши фразата към стенографката и се обърна във въртящия се стол. Дейв не знаеше защо ентузиазмът му се изпари и се ядоса на себе си.

– Вие ли сте мистър Уорд? – той не можа да измисли нищо по-добро от този глупав въпрос и още повече се ядоса.

– Да – отговори мъжът. – А вие кой сте?

– Хари Бенкрофт – излъга Дейв. – Вие не ме познавате и името ми не ви говори нищо.

– Казали сте да ми предадат, че снощи сте били в Мелничната долина. И какво от това?

– Вие нали живеете там? – на свой ред попита Дейв, като погледна изразително към стенографката.

– Да, там живея. По каква работа искате да ме видите? Много съм зает.

– Бих искал да поговоря с вас насаме.

Мистър Уорд го огледа с бърз, преценяващ поглед, помисли и каза:

– Мис Потър, да направим няколко минути почивка.

Момичето стана, събра книгата си и излезе от кабинета. Дейв с

любопитство разглеждаше мистър Джеймс Уорд, докато той не прекъсна веригата на зараждащите се мисли на посетителя.

– И така...

– Снощи бях в Мелничната долина – със запъване започна Дейв.

– Това вече го чух. И какво обичате?

У Дейв се засилваше абсолютно немислимото предположение, но той продължи:

– Бях в дома ви, по-точно в градината ви.

– И какво правехте там?

– Исках да ви оберя – откровено отговори Дейв. – Известно ми е, че живеете само с един готвач китаец. Реших, че работата е безопасна, но не можах да стигна до къщата. Попречиха ми. Затова съм тук. Дойдох да ви предупредя, че из градината ви се разхожда някакъв дивак, същински дявол. Може да направи на парченца такъв като мене. Едва успях да се спася. Той е почти гол, катери се по дърветата като маймуна и бяга като елен. Видях го да гони един койот и, дявол да го вземе, изглежда, успя да го стигне.

Дейв млъкна и зачака да види какво впечатление е направил разказът му. Но Видим ефект нямаше. Джеймс Уорд изслуша Дейв със спокоен интерес, нищо повече.

– Странно, много странно – тихо произнесе той. – Значи казвате, дивак? А защо го разказвате на мен?

– За да ви предупредя за опасността. Аз в известен смисъл също съм опасен, но да убивам хора... искам да кажа, без крайна необходимост. Заплашва ви опасност и аз реших да ви предупредя. Това е всичко, можете да ми повярвате. Естествено, ако пожелаете да ме възнаградите за безпокойството, не бих ви отказал. И това имах предвид. Впрочем безразлично ми е дали ще ми се отблагодарите или не. Разказах ви всичко и изпълних дълга си.

Мистър Уорд замислено барабанеше с пръсти по масата. Дейв забеляза, че ръцете му са големи, силни и добре поддържани, независимо от тъмния загар. Той пак хвърли поглед към миниатюрното парченце лейкопласт с телесен цвят над веждата му, което още с влизането му се хвърли в очи. И все пак не можеше да приеме мисълта, която настойчиво се въртеше в главата му.

Мистър Уорд измъкна портфейла си от вътрешния джоб на сакото, извади една банкнота и я подаде на Дейв. Докато прибираше хартиятката в джоба си, същият успя да забележи, че банкнотата беше двадесетдоларова.

– Благодаря ви – каза мистър Уорд, давайки да се разбере, че разговорът е приключен. – Непременно ще наредя да се проучат нещата. Дивак в собствения ми дом – това действително е опасно.

Но мистър Уорд беше толкова невъзмутим, че Дейв се почувства по-смел. Освен това му хрумна нова мисъл. Ами ако дивакът е лунатик, скрит там от хорските очи и се пада брат на мистър Уорд? Дейв беше чувал за такива случаи. Явно мистър Уорд не иска работата да се разчуе. Затова му напъха тия двадесет долара.

– Знаете ли – започна Дейв, – току-що ми мина през ума, че оня дивак страшно приличаше на вас...

Дейв не намери сили да продължи, поразен от промяната в облика на събеседника си – той видя същите неопишимо свирепи сини очи, които горяха в тъмното миналата нощ, същите свити като нокти на граблива птица ръце, същото огромно тяло, готово за скок. Този път Дейв нямаше фенер, който да хвърли в лицето му, затова в същия миг раменете му се оказаха стиснати в желязна прегръдка. Той застана от болка. Видя белите резци, оголени като на куче, готово да хапе. Брадата на мистър Уорд се търкаше в лицето му, зъбите се приближаваха към гърлото му. Но мистър Уорд не го ухапа. Напротив, Дейв почувства как противникът му се напрегна като уловен в мощно менгеме, после леко, като на шега, но с такава сила го отхвърли, че Дейв отлетя към стената и, едва поемайки си въздух, се стовари на пода.

– Дошъл си да ме шантажираш? – изръмжа мистър Уорд. – Върни ми парите, живо!

Дейв му даде банкнотата.

– Мислех, че имаш добри намерения. Сега виждам що за птица си. Изчезвай и да не съм те видял повече, защото моментално ще те тикна зад решетките. Там ти е мястото. Ясно ли е?

– Да, сър – едва отговори Дейв.

– А сега се измитай!

Дейв мълчаливо се обърна и тръгна към вратата. От тази желязна прегръдка ужасно го боляха раменете. Беше хванал дръжката на вратата, когато мистър Уорд отново заговори:

– Радвай се, че с толкова се отърва – очите му светеха жестоко и надменно. – Ако бях поискал, щях да ти откъсна ръцете и да ги хвърля в кошчето за боклук.

– Разбирам, сър – с пълна убеденост в гласа отговори Дейв.

Той отвори вратата и излезе. Секретарят въпросително вдигна глава.

– По дяволите! – беше единственото, което успя да каже Дейв, напусайки приемната на мистър Уорд, а с това и нашия разказ.

III

Джеймс Дж. Уорд беше четиридесетгодишен, твърде преуспяващ бизнесмен и много нещастен човек. В продължение на четиридесет години той напразно се мъчеше да разреши проблема за собствената си личност и този проблем с всяка изминала година ставаше за него все по-страшен. В телесната му обвивка сякаш обитаваха двама души, разделени от гледна точка на времето с няколко хилядолетия промеждутък или нещо подобно. Беше изучил проблема за раздвоението на личността по-грижливо от който и да е специалист в тази заплетена и загадъчна област на психологията. В литературата не беше попадал на случай, подобен на неговия. Даже в описанията на белетристите, които се отличаваха с буен полет на фантазията, не беше открил нищо подобно. Не беше нито доктор Джекил, нито мистър Хайд, нито даже нещастният млад човек от „Най-великата история на света“ на Киплинг. Двете личности в него бяха така слети, че през цялото време всяка от тях знаеше за съседството на другата.

Едната личност беше на човек със съвременно възпитание и образование от последната четвърт на XIX и първото десетилетие на XX век. Другата беше личност на дивак, варварин, живял в условията на първобитно съществуване хиляди години по-рано. И Джеймс Уорд така и не можеше да реши кой именно е, защото постоянно усещаше в себе си и двете личности. Почти не се беше случвало едното му „аз“ да не знае какво прави другото. При това не го навестяваха нито виденията от миналото, в което беше съществувало първобитното му „аз“, нито дори спомени за него. Тази първобитна личност живееше сега, в настоящето, но независимо от това винаги я теглеше този начин на живот, който подходеше на онова далечно време.

В детството си той беше истинско наказание за майка си, баща си и лекарите на семейството, макар че никой не успя ни най-малко да се доближи до тайната на странното поведение на Джеймс. Никой не можеше например да разбере откъде идва прекалената сънливост на момчето сутрин и прекалената активност вечер. Неведнъж го виждаха нощем да броди из коридорите, да се катери по покрива на главозамайваща височина или да тича по хълмовете и всички решиха, че момчето е сомнамбул. В действителност той изобщо не спеше – първобитните импулси го тласкаха да броди нощем. Веднъж той разказа истината на

някакъв тъп лекар, но в отговор на откровеността му онзи му се подигра и нарече всичко това измислица. Всеки път обаче, щом се спуснеште здрач и настъпеше вечерта, сънят сякаш бягаше от Джеймс Уорд. Стените на стаята му се струваха клетка, дразнеха го. Той чуваше в тъмното хиляди гласове, които му говореха. Нощта го зовеше, защото от всички части на денонощието точно тя го тласкаше във от дома. Никой нищо не разбираше, а той не се и опитваше да обясни. Смятаха го за сомнамбул и вземаха съответните предпазни мерки, но в повечето случаи те се оказваха безрезултатни. С възрастта момчето ставаше по-хитро, така че все по-често прекарваше нощите на открито, наслаждавайки се на свободата. След това, разбира се, спеше до пладне. Затова сутрешните занятия бяха изключени и едва през деня наетите учители можеха да научат на нещо младия Джеймс. Така се възпитаваше и развиваше съвременната личност на мистър Уорд-младши.

Да, като дете беше истинско наказание, такъв си остана и после. Смятаха го за зло, безсмислено жестоко дяволче. Домашните лекари тайно го считаха за умствен изрод и дегенерат. Малкото му приятели сред момчетата го превъзнасяха като „сила“, но страшно се бояха от него. Катереше се по дърветата по-добре от всички, най-бързо плуваше и бягаше, с една дума беше страшен палавник и никой не се осмеляваше да го закачи. Мигновено изпадаше в ярост и в порив на гняв притежаваше феноменална сила.

Деветгодишен, Джеймс избяга в планината и повече от месец – докато го намериха и го върнаха вкъщи – живя волен живот, скитайки по цяла нощ. По какъв чудодееен начин беше успял да не умре от глад и въобще да оцелее, никой не знаеше. А и не мислеше да разказва за дивите зайци, които убиваше, за това как ловеше и поглъщаше току-що излюпените пъдпъдци, за набезите над кокошарниците във фермите, за това как си беше построил със сухи листа и трева бърлога, в която на топло се наслаждаваше на утринния сън...

В колежа Джеймс се славеше със своята сънливост и тъпота на сутрешните лекции и с блестящите си успехи на дневните. Като се занимаваше самостоятелно по помагалата и конспектите на другарите си, той някак успяваше да си вземе изпитите по тези омразни предмети, които се четяха сутрин, затова пък по другите, които се преподаваха през деня, показваше отлични резултати. Беше смятан в колежа за футболна звезда и страшилище за противника, в леката атлетика също бяха свикнали да го виждат пръв, макар понякога да го обхващаха пристъпи на непонятна ярост. Що се отнася до бокса, другарите му просто се бояха

да се срещат с него: последната си схватка означава с това, че впи зъби в рамото на противника си.

След завършването на колежа баща му беше в отчаяние, защото не знаеше какво да прави със своята издънка, и накрая реши да го прати в едно отдалечено ранчо в Уайоминг. Три месеца по-късно врелите и кипели каубои бяха принудени да си признаят, че не могат да се справят с Джеймс и се обадиха на баща му да си прибере дивака. Когато бащата пристигна, каубоите в един глас заявиха, че предпочитат да си имат работа по-скоро с виещи людоеди, бълнуващи лунатици, скачащи горили, грамадни мечки и разярени тигри, отколкото с този колежки възпитаник, грижливо сресан на път по средата.

Единственото, което помнеше от живота на първобитното си „аз“, беше езикът. По силата на някакви загадъчни атавистични явления в съзнанието му се бяха запазили немалко думи и фрази от първобитния език. В минути на блаженство, на възторг или по време на схватка имаше навика да издава диви звуци или да реве първобитни напеви. Благодарение на тези викове и песни откриваше у себе си тази надживяла своето време личност, която отдавна, преди хиляди поколения, е трябвало да се превърне в прах. Веднъж нарочно изпя няколко древни мелодии в присъствието на известния лингвист професор Верц, който четеше лекции по староанглийски и беше до samozабрава влюбен в предмета си. Като изслуша първата песен, професорът наостри уши и пожела да узнае какво е това – дали някакво безсмислено бърбрене или развален немски. След втората песен изпадна в крайна възбуда. Джеймс Уорд завърши изпълнението си с мелодия, която неудържимо напираше на устните му по време на схватка или бой. Тогава професор Верц заяви, че това не е безсмислица, а старогермански или по-скоро прагермански от такава древна епоха, от която езиковедите нямат и понятие. Той даже не можеше да си представи в каква глуха древност потъваше този език и все пак опитното ухо на професора долавяше в него нещо, което смътно напомняше познатите архаични форми. Поиска да узнае откъде са известни на Джеймс тези песни и го помоли да му заеме за известно време безценната книга, в която са преведени. Освен това пожела да узнае защо Уорд си дава вид, че е пълен невежа по отношение на германските езици. Уорд, разбира се, не можа да обясни защо се е правил на невежа, нито да даде на професора книгата. И след дълги уговорки и молби, продължили няколко месеца, професорът намрази Уорд и започна да го нарича шарлатанин и безсъвестен егоист – представете си само, да не му позволи и с крайчеца на окоето да надникне в това забележително писание на

език, по-древен от най-древния от езиците, привличали някога вниманието на лингвистите.

Съобщението, че е наполовина съвременен американец, наполовина древен тевтонец, никак не спомагаше за доброто настроение на крайно объркания младеж. Съвременният американец обаче беше силен характер, така че той, Джеймс Уорд (ако изобщо съществуваше и имаше право на самостоятелен живот), принуди към съгласие, по-точно към компромис другия, дивака, който скиташе нощем и не даваше мира на съседа си – културен изискан джентълмен, който искаше да живее, да обича и да работи като всички нормални хора. Денем и навечер даваше воля на едната си личност, през нощта – на другата, а сутрин и от време на време нощем си отспиваше за двама. Сутрин спеше в леглото си като всеки цивилизован човек. Нощем спеше като диво животно сред дърветата, както в момента, когато беше настъпен от Слотър.

Джеймс Уорд убеди баща си да му отпусне значителен капитал, започна да се занимава с търговия и, трябва да се признае, енергично и успешно. Изцяло се отдаваше на работата си през деня, а съдружникът му работеше сутрин. След работа понякога се появяваше в обществото, но към девет-десет вечерта го обхващаше непреодолимо безпокойство и бързо се оттегляше до следващия ден. Приятелите и познатите му предполагаха, че се увлича от някакъв спорт. И бяха прави, макар никой да не се досещаше с какъв именно спорт се занимава – не биха се досетили даже ако бяха видели как гони нощем койотите из Мелничната долина. И никой не вярваше на капитаните на каботажните кораби, които твърдяха, че неведнъж в студено зимно утро в пролива Ракун по време на прилив или в бързото течение между островите на Козирога и Ангела са виждали на няколко мили от брега плуващ но вълните човек.

Джеймс Уорд живееше във вилата си в Мелничната долина в пълно уединение, ако не се смята Ли Синг, китайският готвач и довереник, който знаеше достатъчно за чудатостите на господаря си, но му плащаша добре, за да си държи езика зад зъбите и той се беше научил да мълчи. Като се наситеше на волните нощни разходки и се наспеше сутрин, Джеймс Уорд, след приготвената от Ли Синг солидна закуска, по обяд се прехвърляше с ферибота през залива в Сан Франциско и се появяваше в клуба или кантората същият нормален, уравновесен бизнесмен като всеки друг в града. Но настъпваше вечерта и нощта отново го зовеше. Завладяваше го безпокойство, сетивата му се изостряха. Слухът му ставаше по-чувствителен и неизброимото множество от нощни шумове му разказваше познатата увлекателна приказка. И ако беше сам,

започваше нетърпеливо да кръстосва тясната стая, както хищник клетка.

Веднъж се осмели да се влюби. Но от тогава никога не си позволи подобно удоволствие. Страхуваше се. Работата е там, че ръцете и раменете на изплашената до смърт млада дама цяла седмица бяха в синини – това бяха следите от ласките, с които я беше обсипал в прилив на нежност, но – уви! – твърде късно вечерта. Ако срещата се беше състояла през деня, всичко щеше да мине прекрасно, би бил обикновен сдържано-страстен влюбен, а не грабващ жена свиреп дивак от непроходимите германски лесове. От получения опит си направи извод, че дневните срещи могат да бъдат успешни, но същевременно стигна до убеждението, че в случай на женитба семейният му живот е обречен на провал. С ужас си представяше как ще остане насаме с жена си след настъпването на тъмнината.

Ето защо Джеймс Уорд избягваше дамите, регулираше двойствения си живот, скалпваше първия си милион и избягваше енергичните майчета, жадуващи да омъжат дъщеричките си от най-различни възрасти, но с еднакво нетърпеливо пламъче в очите; срещаше се с Лилиан Джерсдейл, но си беше поставил като правило никога да не остава с нея след осем вечерта; нощем се надбягваше с койотите, заспиваше в горските бърлоги и успяваше да държи живота си в тайна от всички с изключение на Ли Синг... а след това и на Дейв Слотър. Беше разтревожен, че младежът бе успял да види двамината, които живееха в него. Вярно, беше стреснал сериозно този бандит, но все пак можеше да се разприказва. А дори и да не кажеше нищо, все едно тайната му рано или късно щеше да излезе на бял свят.

И Джеймс Уорд реши да предприеме още един героичен опит да обуздае варварина тевтонец, който съставяше половината му същество. Той така стриктно следваше правилото да се среща с Лилиан само през деня и рано вечер, че настъпи време, когато тя се примири с това – може пък и да е за добро, – а той горещо се молеше в душата си нещата да не вземат лош обрат. Сигурно никой шампион не се е готвил за състезание така усилено и прилежно, както тренираше Джеймс Уорд, за да победи в себе си дивака. Покрай всичко останало се опитваше така да изтощи себе си през деня, че от умора да не чува по-късно зова на нощта. Често се откъсваше от работата и предприемаше дълги разходки на лов за дивеч в най-глухите и недостъпни места на областта, но го правеше задължително през деня. Вечер се връщаше изморен у дома. Там беше инсталирал десетки гимнастически уреди и стотици пъти повтаряше упражненията, които друг би направил десетина-дванадесет пъти. Като отстъпка

пред самия себе си беше наредил към долния етаж да се пристрои веранда, от която можеше поне да се наслаждава на мириса на нощта докато спеше. Ли Синг го заключваше там вечерта и го пускаше чак сутринта, а двойната мрежа не му даваше възможност да избяга в гората.

Накрая, през август, той нае прислуга да помага на Ли Синг и рисува да покани в Мелничната долина гости – Лилиан, майка ѝ, брат ѝ и няколко общи приятели. Цели два дни се държа прекрасно. На третия ден остана до късно на партия бридж и имаше всички основания да се гордее със себе си. Умело скриваше безпокойството, което понякога го обхващаше, но се случи така, че Лилиан Джерсдейл се оказа негов противник в бриджа и седеше отядно. Тя беше крехка като цвете жена и тази крехкост буквално го разпали тази вечер. Не че тя по-малко му харесваше в такива минути, не, просто изпитваше непреодолимо желание да я сграбчи и да я разкъса, особено когато тя печелеше.

Нареди да доведат в стаята шотландската му хрътка и когато му се струваше, че мускулите му ще се пръснат от напрежение, галеше кучето. Почувствал козината му под пръстите си, незабавно се успокояваше и можеше да продължи играта. Никой не подозираше, че зад безгрижния смях и тънката, добре пресметната игра гостоприемният домакин едва сдържа обзелите го страсти.

Когато стана време за лягане, Джеймс Уорд демонстративно пожелала лека нощ на Лилиан. А след като Ли Синг го заключи в стаята, той се зае с физически упражнения, като двойно и тройно увеличаваше продължителността им, докато, останал без сили, рухна на дивана. Опитвайки се да заспи, той размисляше над двата проблема, които силно го тревожеха. Преди всичко – упражненията. Странно нещо – колкото поусилено тренираше, толкова повече силите му се увеличаваха. Разбира се, до крайност изтощаваше живеещия в него тевтонски скитник, но по такъв начин очевидно само отдалечаваше съдбоносния ден, когато натрупаната в него енергия трябваше да избухне в чудовищна, невиджана вълна. Другата му задача бяха женитбата и хитрините, към които трябваше да прибегва, за да не остава насаме с жена си след настъпването на мрака.

В Мелничната долина дълго умуваха откъде онази нощ се беше повил мечокът, макар че служителите в цирка на братя Спрингс от Саосалито капнаха от умора, докато търсеха Големия Бен – „най-големия мечок в плен“. Но Големия Бен се измъкна от преследвачите си и от стотици именения и вили, кой знае защо, избра за посещение именно парка на Джеймс Уорд. Първото, което осъзна мистър Уорд, когато, треперещ от

напрежение, скочи на крака, беше пламъкът на битката в гърдите и древната бойна песен на устните му. Отвън долитаха неистовият лай и злобното ръмжене на кучетата. После този адски шум внезапно, като от удар с нож, беше прорязан от пронизително квичене – знаеше, че това е неговото куче.

Без да надене чехлите, само по пижама, той ступи вратата, която така грижливо беше заключил Ли Синг, на един дъх прелетя по стълбището и изскочи навън. Но едва босите му крака докоснаха чакъла, с който беше посипана пътеката, рязко спря и се наведе, опипа с ръка заветното място под стълбата и измъкна огромна чепата тояга – верен спътник в безумните нощни приключения сред хълмовете. Яростният кучешки лай се приближаваше и размахвайки тоягата, се втурна насреща му.

Разтревожените гости се събраха на голямата веранда. Някой включи светлината, но не видяха нищо, освен изплашените си лица. От другата страна на ярко осветената пътека като тъмна стена се извисяваха дърветата. И някъде там, в непрогледния мрак, се разиграваше страхотна битка. Оттам долитаха диви животински крясъци, вой, ръмжене, шум от удари, трясък на счупени храсти.

Вълната на битката се изтърколи откъм дърветата на пътеката, точно пред верандата. Сега те видяха всичко. Мисис Джерсдейл изписка и губейки съзнание, се хвана за сина си. Лилиан трескаво, така че после дълго не чувстваше пръстите си, се вкопчи в парапета и застина от ужас, гледаше червенокосия великан с яростен огън в погледа: позна в него човека, който трябваше да ѝ стане съпруг. Размахвайки равномерно тоягата, нанасяше удари на рунтавия мечок – толкова грамаден не беше виждала.

Лилиан ужасно се боеше за любимия си и все пак не по-малко я плашеше самият Уорд. Нима можеше да си представи, че под колосаната риза и модния костюм на годеника ѝ се таи такъв страшен, величествен варварин? И нима можеше да знае как изглежда мъжът в бой? Битката, която кипеше пред очите ѝ, не беше, разбира се, битка от настоящето и мъжът не беше съвременен човек. Това не беше мистър Джеймс Дж. Уорд – бизнесменът от Сан Франциско, а някой неизвестен и безименен, някакъв свиреп първобитен дивак, който по каприз на случайността беше оживял след много хилядолетия.

С бесен лай кучетата се мятаха наоколо, хвърляха се върху мечока и отвличаха вниманието му. Едва звярът успяваше да се обърне, за да отблъсне нападателите отзад и човекът скачаше напред – стоварваше

тоягата си върху него. Разяреният мечок отново се нахвърляше върху противника си, но Уорд отскачаше, като се стараше да не налети върху кучетата, отстъпваше, обикаляше напред и назад. Тогава кучетата отново се хвърляха върху мечока и той отново им се озъбваше.

Краят на схватката беше неочакван. Мечокът се обърна и така цапна едно от кучетата с лапа, че то с пречупен гръбнак и изпотрошени ребра отлетя няколко фута настрана. Звярът в човека изпадна в ярост. На устните му изскочи пяна, от гърдите му се изтръгна див нечленоразделен вопъл. Той се хвърли напред и със замах стовари с всички сили тоягата върху изправеното на задни лапи животно. Даже черепът на мечока не можа да издържи такъв съкрушителен удар. Звярът рухна на земята и кучетата веднага го заръфаха.

Човекът с един скок прескочи ръмжащата глутница, стъпи върху мечото туловище и там, озарен от ярката светлина, опрян на тоягата си, запя победна песен на неизвестното наречие – толкова древна бе, че професор Верц би дал десет години от живота си да я чуе.

Гостите се спуснаха към победителя с бурни приветствия, но в този миг Джеймс Уорд внезапно погледна с очите на древния тевтонец нежната русокоса девойка от двадесети век, която обичаше, и нещо се скъса в него. С неуверени крачки тръгна към нея, после изпусна тоягата и, залитайки, едва не падна. Нещо се бе случило с него. Непоносимо го болеше главата. Струваше му се, че душата му се разпада на части. Уорд се обърна, проследявайки погледите на останалите, и видя разкъсания труп на мечката. Извика, спусна се да бяга, но го задържаха и грижливо го отведоха в къщата.

Джеймс Дж. Уорд, както и преди, ръководи работата на фирмата „Уорд, Ноулз и Ко“. Но сега не живее извън града и не гони нощем койотите. Древният тевтонец умря в нощта, когато в Мелничната долина се състоя битката с мечока.

Сега Джеймс Дж. Уорд е само Джеймс Дж. Уорд и никой друг. Нито частица от своето същество не дели с варварина, случайно оцелял от времето, когато светът е бил млад. Джеймс Дж. Уорд стана дотолкова съвременен човек, че напълно позна инстинктивния страх, който като горчиво проклетие висеше над цивилизацията. Бои се от тъмнината и мисълта да излезе нощем в гората го хвърля в ужас. Градската къща на Джеймс Уорд е образец на ред и изящество, а стопанинът ѝ проявява голям интерес към всевъзможни устройства за защита от крадци. Навсякъде по стените са опънати кабели и след лягане рядко някой от гостите му може да се обърне в леглото, без да се включи сигналът за тревога.

Сам изобрети сложен катинар, който можеше по време на пътуване да се носи в джоба на жилетката и да се използва без страх във всякакви условия. Но жена му не го смята за страхливец. Тя знае, че мъжът ѝ не е страхливец.

А той като всяка знаменитост спокойно почива на лаврите си. Мъжеството на Джеймс Дж. Уорд не се поставя под съмнение от тези негови приятели, които знаят за произшествието в Мелничната долина.

КРАЙ

© 1991 Силвана Спасова, превод от английски

Jack London
When the World Was Young, 1910

Сканиране: NomaD, 2008
Разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2009

Издание:

Джек Лондон. Алената чума
СД „Орфия“, София, 1992
Редактор: Димитър Ленгечев
Набор: Пламен Иванов и Огнян Димитров
Художник на корицата: Джим Бърнс
Технически редактор: Йордан Игов
Коректор: Антоанета Петрова
ISBN 954-444-012-7

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12544>]